

Osiemnastka

Nr 39– kwiecień 2010

PSP nr 18 w Radomiu, ul. Ofiar Firleja 14 tel (fax) 3451310

<http://www.szkolapodstawowa18radom.republika.pl>

SZKOLNE WYDARZENIA

od stycznia
do kwietnia

★ 9 kwietnia na Cmentarzu Komunalnym w Radomiu pod Pomnikiem Pamięci odbyły się uroczystości związane z 70. rocznicą pierwszych masowych egzekucji na Firleju. Przygotowała je nasza szkoła oraz Stowarzyszenie „Przyjaciół „Osiemnastki”. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz miasta, kombatanCI, młodzież szkolna. Spotkanie uświetnili żołnierze- kompania honorowa garnizonu, orkiestra wojskowa. Oddział Miejski PITK zorganizował Rajd Pamięci „Firlej 2010”, który swoje zakończenie miał pod pomnikiem .

(*szczegóły na str. 7*)

★ 23 marca został rozegrany półfinał miejskich zawodów w „dwa ognie”. Drużyna licząca 11 osób (złożona z uczniów czwartych klas) rozegrała 3 zwycięskie mecze kwalifikując się do finału, który odbył się 30 marca. W finale rozgrywek po wyrównanych i wyczerpujących meczach uczniowie naszej szkoły osiągnęli bardzo dobry wynik plasując się na 2. miejscu. Cała drużyna wykazała się dobrym przygotowaniem fizycznym i technicznym. Reprezentacja naszej szkoły wystąpiła w składzie : Dawid Michalski, Konrad Jaworski, Przemysław Wieczorek, Kacper Carli, Kacper Zgutka, Michał Michaluk, Piotr Sasin, Dominik Nowak, Daniel Fundowicz, Kacper Wieteska, Mateusz Lewandowski.

Przed Świątami Wielkanocnymi, jak co roku , dzieci przedstawiły piękne Misterium Wielkanocne

23 marca zorganizowany został w naszej szkole Dzień Zdrowia.

(*szczegóły na stronie 4*)

SZKOLNE WYDARZENIA

od stycznia do kwietnia

Konkursy szkolne

✧ W klasie II B zorganizowany został **konkurs na plakat: „Żyj zdrowo”**. W konkursie wzięło udział 15 osób, zostały wyróżnione 2 prace: Zuzanny Zgutki oraz Sandry Stępień.

✧ Uczniowie klas drugich naszej szkoły wzięli udział w **konkursie matematycznym „Mały kangurek”**.
I miejsce zajęli: Anna Mordka, Sylwia Lipińska, Wiktoria Wojdat.
II miejsce zajęli: Bartosz Kosno, Adam Dryja, Zuzanna Zgutka, Dawid Kalita.
III miejsce zajęli: Zuzanna Wejner, Milena Dryja, Robert Czubak, Adam Gac.

✧ Uczniowie klas drugich naszej szkoły wzięli udział w **konkursie czytania ze zrozumieniem**. Uczestniczyło w nim 18 osób z trzech klas drugich.
I miejsce zajęli: Anna Mortka, Katarzyna Pawlaczyk, Zuzanna Szyber.
II miejsce zajęli: Adam Gac, Karolina Worosz.
III miejsce zajęli: Zuzanna Wejner, Milena Dryja.

✧ **Konkurs ortograficzny klas drugich**
I miejsce -Adam Dryja, Anna Mortka,
II miejsce-Katarzyna Pawlaczyk, Adam Gac, Dawid Kalita, Bartosz Kosno
III miejsce- Milena Dryja, Wiktoria Stępniewska, Ewelina Jaworska, Robert Czubak

✧ Konkurs recytatorski klasy IV-VI

1. Anna Czyżycka-4b
2. Katarzyna Sulecka-5b
3. Zuzanna Walnik -6a i Klaudia Nowak- 5b

Wyróżnienia:

Anita Pikiewicz-4b, Dominik Kielczykowski-5b,
Maria Maniak -6a, Klaudia Gruszczyńska -6b.

12 marca odbył się **XXVII Mały Konkurs Recytatorski**, w którym udział wzięły Anna Czyżycka i Katarzyna Sulecka. Anna Czyżycka uzyskała wyróżnienie w tym konkursie.

✧ Konkurs recytatorskim klas 0-3

Oddział przedszkolny : 1 miejsce – Magdalena Ogrodniczek - 0a

Klasy pierwsze – Tomasz Kosciowski-1c, wyróżnienia - Wiktoria Salat 1c i Katarzyna Kalinowska 1a

Klasy drugie: 1. Anna Mortka 2c; wyróżnienia - Zuzanna Szyber 2c, Adam Gac 2b

Klasy trzecie : I miejsce Aleksandra Dąbrowa 3a i Weronika Palys 3b

✧ **„Palma, pisanka, kartka wielkanocna”**. W konkursie wzięło udział 34 uczniów z klas 0a,0b.,1b,1c,2a,2b,2c,3abc,4ab,5a,6a. Na etapie szkolnym wyróżnienia i nagrody otrzymały następujące osoby :

Wyróżnienia:

Julia Jedlikowska 1c

Patrycja Dryja 3c

Aleksandra Wojdat 5b

I miejsce:

Julia Zgrodnik 1c

Jakub Ferensztajn 5b

Mateusz Rapczyński 2b i Aleksandra Rapczyńska 3a

II miejsce

Mateusz Nowicki 0a, Jakub Molendowski 2c, Tomasz Kościowski 1c, Łukasz Kulik 3b, Anna Czyżycka 4b, Wiktoria Wojdat 2a,

III miejsce

Natasza Nowak 3c, Maryna Molenowska 3c, Paulina Romanowska 4a, Małgorzata Kucharska 6a.

Nagrodzone prace wzięły udział w miejskim konkursie organizowanym przez Dom Kultury Borki. Wyróżnienia otrzymała praca Nataszy Nowak z 3c.

✧ W szkolnym etapie konkursu **„Jak zapobiegać pożarom?”** nagrodzono następujące prace:

1 miejsce - Łukasz Polak klasa 3c i Piotr Sasin klasa 4a

2 miejsce – Jakub Cyrański klasa 1a

3 miejsce - Adrianna Brożek klasa 3c

Wyróżniono i wysłano ponadto na kolejny etap konkursu prace :
Julii Zagrodnik kl. 1b , Weroniki Mazur kl. 4b, Anny Glisty kl.4b, Kacpra Tarki kl. 1b, Natalii Wasilewskiej kl. 1b, Wiktorii Wójcik kl. 1a, Sandry Nigmatulin kl. 1b, Blanki Rosłaniec kl. 1b, Natalii Maj kl. 1b, Oli Osińskiej kl.1b, Julii Radowieckiej kl. 1b, Anny Jaworskiej kl.3b, Bartka Gaworskiego kl. 1a, Patrycji Habura kl. 1a, Emilki Tkaczyk kl.1a,Katarzyny Kalinowskiej kl. 1a, Jarosława Goryńskiego kl. 3c, Mai Goryńskiej kl. 2b i Kacpra Dryi kl.4a .

✧ W szkolnym konkursie plastycznym **„Talerz pełen zdrowia”** zorganizowanym z okazji Dnia Zdrowia wzięło udział 48 osób z klas 1-3 .

1 miejsce- Weronika Palys klasa 3b, Anna Jaworska klasa 3b

2 miejsce-Julia Świągół klasa 3b, Mateusz Malicki klasa 3b,Szymon Kozyra klasa 1c

3 miejsce-Wiktoria Salata klasa 1c, Mikołaj Rogala klasa 1a, Adrian Stępień klasa 1a

W konkursie matematyczno – logicznym wzięło udział 47 uczestników z klas 2, oraz 45 uczestników z klas trzecich.

W części pierwszej konkursu zwyciężyli:

Klasy 3:

1 miejsce- Ola Rapczyńska kl. 3a

2 miejsce – Przemek Banasiak kl. 3a i Adrianna Bożek kl. 3c

3 miejsce- Bartek Kaczyński kl. 3c i Martyna Molendowska kl. 3c

Klasy 2:

1 miejsce- Bartosz Kosno – kl. 2a

2 miejsce –Robert Czubak- kl. 2a

3 miejsce – Dawid Kalita- kl. 2a, Oskar Piwoński – kl.2a, Anna Mordka kl. 2c i Sylwia Lipińska kl. 2c 3. Piotr Górski (3a)

CO słyChać w

UKS MłOdzik?

rocznik 1995 (trener Karol Bugajski)

IV miejsce w Memoriale Henryka Zatorskiego rozgrywanym w Pionkach.

W pierwszym meczu Mazowieckiej Ligi Trampkarzy zespół wygrał z Mazowszem Miętno 2:0.

rocznik 1996 (trener Jerzy Kobza)

Zwycięstwo w turnieju w Łęcznej(6 lutego).Zespół Młodzik 96 wygrał grupę i w półfinale (w rzutach karnych) pokonał Legion Radom. W finale nasi zawodnicy pokonali Sygnał Lublin 3:1.(wszystkie bramki strzelił Dawid Jarecki)

2. miejsce w turnieju w Mogielnicy(13 lutego). Turniej wygrał KS Warka. Młodzik II zajął 7.miejsce. Królem strzelców turnieju został Janek Czarnecki.(8 bramek)

W pierwszym meczu Mazowieckiej Ligi Trampkarzy Młodszych Młodzik przegrał w Grodzisku z miejscową Pogonią 1:3.

Zespół zagrał w składzie: J. Kosno – D. Dryja, K. Wiernicki, S. Zieliński, F. Janik- M. Janiszewski (D. Siwiec), D. Kamionka, A. Olczak, J. Mrówczyński (P. Czachor),- P. Fluder, D. Jarecki

rocznik 1997 (trener Wojciech Gęda)

III miejsce w turnieju halowym w Jedlni.

W pierwszym meczu Radomskiej Ligi Młodzików zespół wygrał 5:0 z Jaguarem Wolanów. Wystąpili w składzie: Filip Adamczyk, Jakub Pudzianowski, Filip Ozimski, Dominik Marcinkowski, Dawid Lubecki, Damian Opalka, Krystian Malczewski, Daniel Kutkiewicz, Seweryn Kowalski, Konrad Cichawa, Mateusz Grudzień, Kamil Perkuszewski, Emil Gaworski, Dawid Chmielewski, Dominik Janot, Jakub Jarosz

rocznik 1998 (trener Łukasz Glista)

Drużyna brała udział w halowym turnieju w Pionkach zajmując I miejsce. W finale chłopcy pokonali GKS Belchatów 4:0. Najlepszym bramkarzem turnieju został Marcel Grabowski.

7 marca organizowany był przez nasz klub turniej piłkarski Młodzik Cup rocznik 1998, Nasza drużyna zajęła 2. miejsce ulegając w finale GKS Belchatów w rzutach karnych. Drużyna Młodzika grała w składzie: Marcel Grabowski, Dominik Gęda, Oskar Czajkoski, Jakub Ferensztajn, Igor Ejmowski, Maciej Gęda, Krzysztof Grzebała, Patryk Leśniewski, Grzegorz Molenda, Konrad Paterek, Kacper Tyczyński, Albert Wójcik, Alan Wójcik, Sebastian Pryciak.

Ponadto Młodzik 98 rozpoczął rozgrywki ligowe i w pierwszym meczu Radomskiej Ligi Żaków pokonał Orlik Radom 5:3.

Kilku zawodników naszej drużyny zostało powołanych do kadry Mazowsza. Są to : Marcel Grabowski, Konrad Paterek, Albert Wójcik, Maciej Gęda, Krzysztof Grzebała, Kacper Tyczyński

rocznik 2000/2001(trener Marian Waloszczyk)

II miejsce turnieju halowym w Jedlni. Drużyna Młodzika w całym turnieju nie straciła ani jednego gola., a jej zawodnik Dominik Gęda został najlepszym bramkarzem turnieju.

Wychowankowie

MłOdzik

UKS Młodzik istnieje już kilka lat. Niektórzy z wychowanków grają już w innych klubach. Warto przyrzeć się im krokiem ku zawodowej karierze.

Marek Nowak (rocznik 1992) jest obecnie zawodnikiem Korony Kielce. Trafił to do Młodej Ekstraklasy i po kilku meczach jego talent został dostrzeżony przez trenera I drużyny, która występuje

w Ekstraklasie. Od kilku tygodni nasz były uczeń trenuje z seniorami Korony

Adrian Dziubiński (rocznik 1992) gra obecnie w I drużynie IV ligowej Broni Radom

Mateusz Radecki (1993) trenuje i gra w zespole rezerw Widzewa Łódź(IV liga)

Damian Kaczor (1993) występuje w juniorach starszych Widzewa Łódź.

Maciej Hajduk, Michał Molga (1992) grają w pierwszej drużynie Prochu Pionki- radomska liga okręgowa

Dominik Leśniewski (1993) gra w zespole juniorów Broni Radom

Ponadto wychowankowie naszego klubu , którzy nie byli uczniami naszej szkoły trafili do następujących klubów:

Patryk Wolski (1993)- Lech Poznań, Damian Cheda (1993)- Piast Gliwice, Bartek Michalski, Bartek Kozicki, Mateusz Mazurek, Konrad Łobodzin, Kacper Michalski występują w seniorskim zespole Prochu Pionki. Patryk Krupa w Wiśle Puławy a Edwin Kurek i Mateusz Marczak w Broni Radom.

Z zainteresowaniem będziemy śledzili losy chłopców i im kibicowali.

TWOJE ZDROWIE W TWOICH RĘKACH

W dniu 18 marca 2010 roku w siedzibie MSCDN w Radomiu odbyła się konferencja zatytułowana „Edukacja zdrowotna w szkole”. Brali w niej udział szkolni koordynatorzy programów „Zdrowa Szkoła”.

Podstawą obecnej, podobnie jak poprzednich, wersji Narodowego Programu Zdrowia jest koncepcja promocji zdrowia zgodna z Kartą Ottawską Promocji Zdrowia (1986), definiującą promocję zdrowia jako: *proces umożliwiający ludziom zwiększenie kontroli nad swoim zdrowiem przez podejmowanie wyborów i decyzji sprzyjających zdrowiu*. Zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się cztery główne grupy: **styl życia** (ok. 50% „udziału”), **środowisko fizyczne** (naturalne oraz stworzone przez człowieka) i **społeczne życie, pracy, nauki** (ok. 20%), **czynniki genetyczne** (ok. 20%), **działania służby zdrowia** (ok. 10%). Do ważnych przesłanek zachowania zdrowia należą warunki społeczno-ekonomiczne, natomiast największymi zagrożeniami są ubóstwo i niski poziom wykształcenia.

ZDROWIE – to nie tylko brak choroby. Od 1948 roku obowiązuje definicja, że **z d r o w i e** to zdrowie fizyczne, psychiczne, duchowe i społeczne.

Zasady zdrowego stylu życia:

- prawidłowe żywienie
- aktywność fizyczna
- umiejętność radzenia sobie ze stresem
- unikanie nalogów

- higiena osobista i środowiskowa
- badania profilaktyczne

Narodowy Program Zdrowia na 2007-2015 zakłada między innymi takie cele: **zmniejszenie rozpowszechniania palenia tytoniu, zmniejszenie i zmiana struktury spożycia alkoholu oraz zmniejszenia szkód zdrowotnych, poprawa sposobu żywienia ludności i jakości zdrowotnej żywności oraz zmniejszenie występowania otyłości, zwiększenie aktywności fizycznej ludności, ograniczenie używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym szkód zdrowotnych, wspieranie rozwoju i zdrowia fizycznego i psychoruchowego, zapobieganie próchnicy.**

Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu na lata 2010-2013 podejmuje różnego rodzaju akcje i kampanie społeczne. Jedną z nich jest : ŚWIATOWY DZIEŃ BEZ TYTONIU – 31 MAJA oraz ŚWIATOWY DZIEŃ RZUCANIA PALENIA – 18 LISTOPADA.

Programy edukacji antynikotynowej to: „ Czyste powietrze wokół nas” (przedszkola i oddziały przedszkolne w szkole i rodziców), „Nie pal przy mnie, proszę” (klasy I-III i rodziców), „Znajdź właściwe rozwiązanie” (klasy IV-VI i rodziców).

W naszej szkole realizowany jest program „ **Czyste powietrze wokół nas**”. Koordynatorem programu jest pani Karolina Trzebieniak i wspólnie z panią Justyną Wojdat realizują go w oddziałach przedszkolnych. Program obejmuje cykl 5 zajęć: **a) wycieczka, b) co i dlaczego dymi?, c) jak się czuję, kiedy dymi papieros?, d) co się dzieje, gdy ludzie palą papierosy?, e) jak unikać dymu papierosowego.**

Opracowała: Mirosława Rokicka

DZIEŃ ZDROWIA

Z okazji obchodów Dnia Zdrowia wychowawcy klas 0-VI przeprowadzili w swoich klasach lekcje wychowawcze na temat zdrowego odżywiania ze szczególnym uwzględnieniem roli witamin dla zdrowia.

W Dniu Zdrowia w sali gimnastycznej odbyło się spotkanie dla uczniów klas 0-VI, w trakcie którego nastąpiło rozstrzygnięcie konkursów, wręczenie dyplomów i symbolicznych upominków.

Następnie uczniowie obejrżeli przedstawienie pod tytułem „Witamina źródłem zdrowia”

W konkursie plastycznym „Najpiękniejsze warzywo lub owoc” wzięły udział 33 osoby.

I miejsce -Weronika Szarow 6a, Natalia Zagrodnik 5a

II miejsce- Piotr Szarow 4b i Karolina Chrzanowska 4a

III miejsce -Katarzyna Gasek 6a i Mateusz Leśniewski 5b

SPOTKANIA Z BAJKĄ W BIBLIOTECIE SZKOLNEJ

25 lutego uczniowie klas pierwszych odbyli krótką podróż z książką w krainę fantazji.

Zajęcia dla najmłodszych uczniów współprowadziły królowy /ucz. kl. 5 a/ oraz uczniowie klasy 2 a.

Uczniowie z kl. 2 a witali młodsze koleżanki i kolegów piosenką o książkach, za co dostawali duże brawa. Przypomnieli sobie, jak sami byli pierwszoklasistami. Młodsze dzieci zastanawiały się nad słowami piosenki, która uczyła szanowania książek, zachęcała do częstego kontaktu z bajkami. Przypomniały sobie zasady korzystania z biblioteki, które poznali już jako uczniowie oddziału przedszkolnego.

W kolejnym etapie zajęć, uczniowie zostali zaproszeni do spotkania z bajkami Ezopa, czytаныmi przez królowy. Po wysłuchaniu tekstu, prowadzili dialog z królowkami na temat właściwego postępowania tak, by nikomu nie robić krzywdy swoimi decyzjami, ale i umieć podejmować decyzje mądre.

W konkursie „Ludowe mądrości na temat jedzenia” wzięło udział 14 osób.

I miejsce Aleksandra Wojdat 5b

II Paulina Romanowska 4a

III Anna Glista 4b

Wyróżnienia: Jakub Wieczorek 5a i Natalia Zagrodnik 5a

Królowy towarzyszyły dzieciom na każdym etapie podróży z bajkami, prowadziły z dziećmi rozmowy, pokazywały zbiory, zadawały pytania, odpowiadały na pytania dzieci.

Po spotkaniu z Bajkami Ezopa, dzieci zostały zaproszone do "szpitala chorych książek", zastanawiały się nad tym, jaką drogę przebyły nowe zdrowe książeczki zanim trafiły do szpitala. Następnym etapem podróży pierwszaków był regał ze zbiorami najnowszych. Dzieci porównywały książeczki nowe i zniszczone.

Wszyscy zastanawiali się - jak chronić nowe książeczki przed losem tych ze szpitala chorych książek.

Pierwszoklasiści zastanawiali się nad trudnościami uczenia się, czy warto uczyć się czytać, czy może lepiej prosić starszych o pomoc.

Królowy pokazały dzieciom książki pisane alfabetem Braille'a, wspólnie z nauczycielką bibliotekarką wyjaśniały dzieciom zasady korzystania z książek dla dzieci niewidomych. Dzieci uznały, że czytanie za pomocą oczu jest znacznie łatwiejsze niż z pomocą paluszków.

Alfabet Braille'a budzi zainteresowanie wszystkich uczniów – czyste, jasne kartki dużych ksiąg, a na nich ukryte teksty, ilustracje, a dzieci z problemami w czytaniu za pomocą wzroku świetnie sobie radzą z czytaniem tych znaków.

Wszystkie dzieci zostały obdarowane zakładkami wykonanymi przez starsze koleżanki z kół komputerowo-czytelniczego. Zakładki powstały z wykorzystaniem technik komputerowych, na każdej zakładce, oprócz graficznych elementów

bajkowych, została umieszczona ramka- do samodzielnej aranżacji przez każde dziecko.

Nauczycielka bibliotekarka i królowny zaprosiły pierwszaków do złożenia przyrzeczenia książce- że odtąd dzieci będą ją szanowały, chętnie czytały.

Danuta Majkusiak, Zofia Litwin

CZY WIESZ, CO JESZ

CZYTAMY ETYKIETY PRODUKTÓW SPOŻYWCZYCH.

Opracowała: Katarzyna Skrzek

Polacy z reguły nie czytają etykiet. Informacje, które producenci zamieszczają na opakowaniach swoich produktów bardzo często są dla nas niezrozumiałe, co zniechęca do tego, żeby się z nimi zapoznać. Na rynku spożywczym mamy duży wybór różnych produktów. Jak spośród nich wszystkich wybrać ten, który będzie dla nas najwłaściwszy? Jak uniknąć spożywania produktów niezdrowych? Czytając etykiety! Etykiety są tworzone dla nas, konsumentów, aby nam pomóc i zachęcić do wyboru konkretnych produktów.

1. Producent nie może zamieszczać dowolnych informacji na etykietach.

Informacje, które producent zamieszcza na etykietach nie są przypadkowe i producent jest zobligowany zamieszczać takie, które w żaden sposób nie wprowadzą konsumenta w błąd, co do produktu, który kupuje. To, co producent musi, a to, co może umieścić na etykietach jest ściśle regulowane przez prawo (m.in. Rozporządzenie w sprawie znakowania środków spożywczych).

2. Najlepiej spożyć przed końcem... Zawsze sprawdź datę ważności.

O dacie ważności słyszał każdy, nie każdy jednak wie, że data ważności w odniesieniu do produktów spożywczych funkcjonuje w postaci terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości (w zależności od trwałości oznaczanego produktu). Niezależnie nazwy jest jedna najważniejsza zasada – to pierwsza informacja, która powinna zostać przez nas przeczytana. Produkt przeterminowany może stanowić niebezpieczeństwo dla zdrowia po spożyciu, stąd warto jest poświęcić kilka chwil na sprawdzenie daty ważności na opakowaniu produktu, który kupujemy.

3. Co naprawdę kupuję? Sprawdź zawartość i skład produktu.

Czytanie informacji żywieniowych, które producent zamieszcza na opakowaniach swoich produktów to dobry krok w kierunku dokonywania świadomych zakupów. Warto jest porównywać zawartość opakowania, wartość odżywczą produktów, zwracać uwagę nie tylko na ich kaloryczność, ale również na zawartość składników odżywczych, takich jak tłuszcz, białko, witaminy, czy węglowodany. Sprawdzajmy również masę netto produktu. Czasami tańsze masło czy serek wcale nie są tańsze, gdyż w opakowaniu jest po prostu mniej produktu.

4. Nie każde „E” to twój wróg – zweryfikuj tajemnicze nazwy.

To, co kryje się pod złowieszczo wyglądającym „E” to substancje dodatkowe, które dodaje się do żywności w przeróżnych celach (np. poprawiają smak, barwę, trwałość produktu) i co najważniejsze, ich dodatek jest ściśle regulowany prawnie. Każda substancja dodatkowa, którą producent chce dodać do żywności (każde „E”) musi znajdować się na tzw. liście dozwolonych substancji dodatkowych. Znajdujące się na tej liście substancje spożywcze w dopuszczalnej dawce, której producent musi przestrzegać SĄ BEZPIECZNE dla zdrowia człowieka. Prawdą jest jednak stwierdzenie, że im mniej sztucznych dodatków, tym zdrowszy jest dany produkt.

5. Produkt niejedno ma imię...? Bądź świadomym konsumentem.

Czy wybierając pieczywo zastanawiamy się czy jest to pieczywo jedno- czy wieloziarniste? Czy kupując wodę butelkowaną interesuje nas, czy jest to woda mineralna czy źródłana? Czy napój lub sok zawiera cukier lub inne substancje słodzące? Na te i kilka podobnych pytań warto sobie odpowiedzieć. Nie czytając informacji, które producent zamieszcza na opakowaniach bardzo często najzwyczajniej nie jesteśmy w stanie rozróżnić dwóch, często tak samo wyglądających produktów. Świadomy wybór produktu spożywczego zależy wyłącznie od nas. Warto jest czytać etykiety.

6. Tendencja spadkowa... Zajrzyj co kryje lista składników.

Warto zaglądać w listę składników. Choćby po to, żeby dowiedzieć się, z czego składa się kupowany przez nas produkt. Kolejność składników produktów na liście nie jest przypadkowa. Producent ma obowiązek podać składniki w kolejności od tego, który występuje w nim w największej ilości, do tego, którego jest najmniej (kolejność składników występujących w produkcie w ilości poniżej 2% może być dowolna). Co daje nam taka informacja? Pozwala porównać różne produkty i wybrać taki, którego skład jest naszym zdaniem najlepszy.

W wykazie składników producent ma obowiązek podać występujące w produkcie **alergeny** – dzięki temu osoby cierpiące na alergię pokarmową mogą sprawdzić czy w produkcie, który chcą kupić, znajduje się składnik, który może u nich wywołać objawy alergii.

7. Czego nie wolno producentowi?

A) wprowadzać w błąd konsumenta tekstem lub rysunkiem w zakresie istoty środka spożywczego, rodzaju, właściwości, składu, ilości, pochodzenia lub metod produkcji, przypisywania środkowi spożywczemu

działania lub właściwości, których nie posiada (np. sprzedawać margaryny lub miks masła i olejów roślinnych pod nazwą „masło”),

B) przypisywać środkowi spożywczemu właściwości zapobiegania lub leczenia chorób lub powoływać się na takie właściwości; nie dotyczy to dietetycznych środków spożywczych oraz wód mineralnych leczniczych (uwaga: działanie lecznicze wymaga potwierdzenia wynikami badań farmakodynamicznych i klinicznych)

C) zawierać takich określeń jak "zdrowy", "bezpieczny" itp.

D) sugerować, że środek spożywczy posiada specjalne właściwości, które w rzeczywistości posiadają wszystkie podobne środki spożywcze.

WNIOSEK:

Jeśli chcesz wiedzieć co kupujesz, za co płacisz i co będziesz jeść – CZYTAJ ETYKIETY PRODUKTÓW SPOŻYWCZYCH.

70 LAT TEMU

70 lat temu w podradomskim wówczas Firleju rozegrały się tragiczne wydarzenia. Miejsce, gdzie przed wojną znajdowały się rozległe, piaszczyste nieużytki wybrali Niemcy na teren masowych

egzekucji. **4 kwietnia 1940** roku odbyła się pierwsza egzekucja. Niemcy rozstrzelali 145 chłopów ze wsi Galki, Gielniów i Mechlin za udzielanie pomocy oddziałom majora Henryka Dobrzańskiego „Hubala”.

Już kilka tygodni później na Firleju rozpoczęły się zbrodnie przeprowadzane przez nazistów w ramach akcji AB, a kolejne egzekucje trwały aż do 15 stycznia 1945 roku. Transporty liczyły od kilku do kilkuset osób, choć zdarzyły się transporty z pojedynczymi ludźmi. Pomimo przemyślanych prób likwidacji dowodów ludobójstwa (w 1943 roku okupanci sprowadzili tutaj specjalne, ruchome krematoria oraz młyny), dzięki naocznym świadkom egzekucji m. in. mieszkańcom ukrytym w okolicznych lasach, po wojnie udało się odnaleźć ciała wielu ofiar ludobójstwa jak również ujawnić niektóre okoliczności zbrodni. ... „Więźniów

przywożono na Firlej samochodami, pojedynczo lub też w mniejszych i większych grupach. Zdarzało się, że na pewien czas przed egzekucją do kopania dołów, mających stać się wkrótce masowymi grobami, zmuszano mieszkańców położonej niedaleko wsi Wincentów. Słyszeli oni strzały z broni maszynowej i karabinów, a niektórym dane było widzieć też na piaskach odciski opon i butów, luski, ślady krwi, kawałki kości i czaszek z włosami, fragmenty odzieży.”

„Liczba osób zamordowanych na Firleju- przywożonych tutaj nie tylko z więzienia radomskiego, ale także z wielu miejscowości dystryktu – jest niemożliwa do precyzyjnego ustalenia. Choć w literaturze określa się ją zazwyczaj na 12 tys. osób, istnieją poważne przesłanki wskazujące, że mogła być ona zarówno niższa (7 tys. osób), jak i znacznie wyższa (17 tys. osób)”

W 1945 roku odbył się zbiorowy pogrzeb, pochówek ofiar egzekucji. Dla upamiętnienia tego miejsca ustawione zostały trzy drewniane krzyże oraz symboliczny grób z metalowym krzyżem i tablicą. W 1969 roku staraniem środowisk kombatanckich przystąpiono do prac nad wzniesieniem pomnika ku czci poległych

Przy pisaniu tego tekstu korzystałem z książki Sebastiana Piątkowskiego „Więźnienie niemieckie w Radomiu 1939-1945” (stąd pochodzą cytaty) oraz tekstów zamieszczonych na stronie internetowej <http://www.radom.wsl/> -

Leszek Janik

- w 1975 roku zakończono budowę. Oficjalne odsłonięcie nastąpiło w 1976 roku. Pomnik powstał wg. projektu radomskiego artysty plastyka Macieja Paterkowskiego.

Napis na pomniku:

„W hołdzie zamordowanym przez hitlerowskiego okupanta w latach 1939-1945. Społeczństwo Radomia -1975.”

Wygląd obecny różni się od pierwotnej wersji. Zmiana na trzy krzyże oraz cierniową koronę nastąpiła za sprawą długoletnich starań Pana Piotra Kozakiewicza – od 1994 r. do 2005 r., projekt zmian opracował mgr inż. arch. Tadeusz Derlatka. Na postumencie umieszczone jest godło polski oraz napisy. Oto treść jednego:

„Pomnik wzniesiony w 1975 r., a przebudowany w 2005 r. jest znakiem miłości Boga do człowieka górującym nad mogiłami, który pozostawiony potomnym, aby czas nie przyćmił pamięci o tej bolesnej historii”.

W październiku 2001 r. na cmentarzu komunalnym na Firleju odsłonięto pomnik w kształcie macewy. Na pomniku znajdują się napisy w języku polskim, hebrajskim i angielskim: *"Ku wiecznej pamięci Żydów z Ostrowca Świętokrzyskiego, Radomia, Kielc i okolic, zamordowanych na Firleju przez nazistów niemieckich w latach 1942-1945"*.

GODZINY PRACY po ostatnich zmianach

Zdjęcia z uroczystości i imprez szkolnych można obejrzeć na stronie internetowej szkoły w specjalnej zakładce- galeria zdjęć.

Autorkami większości zdjęć tam zamieszczonych są Panie – Alicja Krawczyk i Iwona Sasin

	poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek
Pedagog Renata Szymańska	10.00-14.00	9.00-14.00	9.20-13.20	10.30-14.30	8.30-12.30
Biblioteka Danuta Majkusiak	8.15-14.15	10.30-16.30	8.15-14.15	9.30-12.20 13.20-16.30	8.10-14.15
Psycholog Janina Wilczyńska	10.00-15.00		8.00-13.00		
Logopeda Grażyna Wójcik		11.00-14.30		12.00-13.30	
Pielęgniarka Bożena Piotrowska	7.30-15.30	7.30-11.30	11.30-15.30	7.30-11.30	

